

Camí empedrat de la Calçada

Mura

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Coll d'Eres
Emplaçament	Coll d'Eres, al costat de l'encreuament de camins.

Coordenades:

Latitud:	41.66764
Longitud:	2.00072
UTM Est (X):	416812
UTM Nord (Y):	4613358

Classificació

Número de fitxa	08139-72
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Estil / època:	Medieval
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Degradat
Protecció	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Social
Titularitat	Pública
Titular:	Diputació de Barcelona. Rambla Catalunya, 126. 08029 Barcelona
Autoria de la fitxa	Cortés Elía, M ^a del Agua
Data de registre de la fitxa:	dt., 12/12/2006 - 01:00

Descripció

Conjunt d'estructures de caire arqueològic, amb un sector empedrat que disposa d'un mur de contenció. Hi ha dos trams de camí empedrat amb un mur de contenció de considerable llargària i amplada. El mur és construït amb grans blocs de pedra amb una alçada propera als 2m en el seu punt més alt, tenia la funció de

contenció del terreny i servia per anivellar el paviment del camí. El camí és d'uns 4m d'amplada mitja, amb un dels trams cobert amb pedres per salvar el desnivell. Aquesta zona estaria emplenada de terra i pedra petita que amb el temps s'ha anat perdent, quedant només el que serien els fonaments del camí.

Observacions:

A prop d'aquest tram de camí hi ha les restes d'una bassa. Les coordenades corresponen al primer tram del camí. El segon tram del camí té les coordenades: 416398/4613398, 814m alçada. Es troba dins la zona del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

Història

Es tracta d'una part d'un camí d'origen medieval i que trobem documentat a l'edat mitjana com a "l'estrata quae pergit al Matam de Pedra" (Ferrando i Roig, A., 1983). El camí fa un recorregut E-W. Per arribar cal agafar un camí que discorre al costat mateix d'un rierol que baixa de la carena del Pagès cap a coll d'Eres. Probablement el camí, tot i que s'han perdut molts trams, seguiria aquest itinerari al costat del rierol i enllaçaria amb el camí Ral de Barcelona a Berga. Pel terme de Mura, o prop d'ell, passaven tres camins importants. El primer era el camí Ral de Barcelona a Manresa, que passava per Terrassa i s'enfilava cap a Coll d'Estenalles i La Barata, passant a prop de coll d'Eres. Aquesta camí passava per Matadepera i seguia la llera de la riera fins arribar a la Barata on hi havia una cruïlla de tres camins, un d'ells era el que portava de a Manresa i que passava per l'antiga pairalia de la Barata, pel Coll de Daví, el sot del castell Saperà, la Canal de la Calcina, el Muronell, la canal del Forn Gran, la coma d'Aumà, el Pla dels Hostalets, Sant Jaume de Vallhonesta, el Pont de Vilomana fins a Manresa. El segon camí era el que passava per la bassa de la Calçada i era la continuació del camí de Matadepera, enfilava a Coll d'Eres i aquí enllaçava amb el camí de la casa Marquet de les Roques i d'aquí a Sant Llorenç Savall. D'aquest camí resten trams empedrats al lloc anomenat la Calçada. El tercer camí, que també sortia de la cruïlla de la Barata, pujava fins a la desapareguda alzina del Sal·lari, seguia pels graons de Mura, la coma d'en Vila fins arribar a Mura. Al Pla de la Serrallonga hi ha el trencall que per la dreta baixa fins a Mura; el ramal de l'esquerra continua pel Puigbó, el Puig Andreu, el coll de la Creueta i la serra de la Coma d'en Bou fins arribar a Rocafort. És el que conserva també un tram de camí empedrat al coll de la Creueta. Segons la tradició aquests camins van ser construïts per presos condemnats a treballs forçats. Al llarg del trajecte d'aquest camí, que era força transitat, es van construir hostals pel repòs de viatgers i animals. Els camins Rals eren concessions reials i per tant gaudien de certs privilegis i beneficiaven als pobles pels que passaven ja que afavorien el comerç. En el moment en que el camí feia pujada no es podia anar en carro i s'havia de fer el transport a bast. El tram senyalitzat, des de la Barata al Pont de Vilomara, és el que es conserva en bon estat, mentre que la resta s'ha perdut majoritàriament pels nous usos. Aquest tram del camí era el més perillós ja que passava per zones despoblades i solitàries on els bandolers van ser molt actius entre els segles XVII i XVIII, com en Capablanca. A partir de finals del segle XVIII, amb la construcció del nou camí a Manresa que passava per can Maçana, i a mitjans del XIX amb la construcció del ferrocarril, el camí va ser deixat d'utilitzar progressivament.

Bibliografia

DAURA, A., GALOBART, J., PIÑERO, J. (1995). L'arqueologia al Bages. Centre d'Estudis del Bages.
FERRANDO I ROIG, A. (1983). El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac. Història i arqueologia vistes per un excursionista. Unió Excursionista de Sabadell.
TORRAS i altres (1996). Dossier: Els camins tradicionals al Bages. A Dovella nº 53, tardor de 1996, pp. 17-33.

